

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Петровић, Радослав, Марјан

Датум и место рођења 17.3.1977.год.

ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
У НИШУ

Примљено 26.07.2021

Оп. бр.	Број	Иницијал	Број оцена
01	12107	-	-

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу

Факултет Грађевинско-архитектонски факултет

Студијски програм Архитектура

Звање Дипломирани инжењер архитектуре

Година уписа 1997/98.

Година завршетка 2007.

Просечна оцена 8.02

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет

Факултет

Студијски програм

Звање

Година уписа

Година завршетка

Просечна оцена

Научна област

Наслов завршног рада

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу

Факултет Грађевинско-архитектонски факултет

Студијски програм Архитектура

Година уписа 2008.

Остварен број ЕСПБ бодова 130

Просечна оцена 10.00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације Архитектура вишепородичног становања Ниша у периоду Модерне од 1945 - 1980.

Име и презиме ментора, звање др Александар Кековић, редовни професор

Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације НСВ број 8/20-01-003/16-022 у Нишу, 18.04.2016. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 399 (386 нумерисаних страна)

Број поглавља 9

Број слика (шема, графикона) 235 (12 дијаграма)

Број табела 5

Број прилога /

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Petrović M.: "Design and functional characteristics of the multi-family housing architecture in the period of mature and late modern architecture of niš - case studies", Facta Universitatis, Series: Architecture and Civil Engineering, 2021, Vol.18, No.2, pg. 177-193. (ISSN 0354-4605 – Print, ISSN 2406-0860-Online) https://doi.org/10.2298/FUACE200927013P</p> <p><i>Тема овог рада су функционалне и обликовне карактеристике вишепородичних стамбених објеката насталих у послератном периоду нишке Модерне. За послератни период интензивне и масовне изградње објеката за становање извршена је временска класификација изграђених објеката који су сврстани у две категорије. У прву категорију спадају објекти изграђени педесетих година 20.тог века, у периоду „Зреле“ Модерне који представља наставак нишке модерне архитектуре поблизу између два рата. Другу категорију чине стамбени објекти настали касних шездесетих и седамдесетих година, у периоду „Касне“ (индустијске) Модерне Ниша. У раду су одабрана два репрезентативна примера стамбено-пословних објеката из поменутих периода, оба изграђена у оквиру трга 14.тог Октобра у централном језгру града Ниша. Као типолошки представници поменутих периодизација изградње, објекти су анализирани у виду две студије случаја.</i></p>	M51
2	<p>A. Keković, M. Petrović, "100 MODERNISM-SUCCESS BASED ON IDEOLOGICAL NEUTRALITY" International Conference Architecture and Ideology, pp 796-810, 28 – 29. Septembre, 2012. in Belgrade, Pyblished by, Faculty of architecture and Faculty University of Belgrade, Board of Ranko Radović Award, Association of Applied Arts Artists Designers of Serbia ISBN978-86-7924-083-5</p> <p><i>Развој капиталистичких односа и ново послератно време у коме се човечанство ослобађало налага које су довеле до Првог светског рата, били су природни савезник у глобалном ширењу и прихватању нових идеја модернизма у животу и архитектури. Ипак, настојање Модерне авангарде да свој циљ постигне изградњом «лепог укуса», пропагирањем социјалних теорија и новог морала, није уродило плодом. Овај циљ постигнут је сасвим неочекиваним средствима, везом технологије, економије и филозофије, чиме је модернистички покрет брзо и коначно прихваћен у готово читавом свету. Покрет Модерне свој процват у Краљевини СХС (Југославији) може између осталог да захвали и Краљу Александру, који жели да створи јединствену нацију са јединственим културолошким обрасцем. Иако покрет Модерна нагиње десничарским идејама, као стил без декорације је представљао идеалну подлогу за анулирање свих културних, уметничких и архитектонских образаца. Нудио је супституицију претходних стилова без потребе да се њиховом компилацијом ствара нови вештачки наднационални стил, или да се фаворизовањем одређеног стилског обрасца други стилови доведу у инфериоран положај. Модерна као спој функције, геометријске обликовности и тектонике, прихваћена готово у целој Европи, прихваћена је као идеалан нови покрет, за нову државу и нову нацију.</i></p>	M33
3	<p>A. Keković, M. Petrović, "FUNCTIONAL ZONES OF FLATS IN THE PERIOD OF ART MODERNE IN NIŠ (1930-1941)" Facta Universitate, Series: Architecture and Civil Engineering, Vol 9, N° 3, pp 495-499, 2011, ISSN 0354 - 4605, University of Nis, DOI:10.2298/FUCE1103495K, Niš 2011.</p> <p><i>У овом раду се сагледава организација станова Модерне Ниша у периоду између два рата. Код станова Модерне у Нишу уочава се сложенија структура станова са више различитих просторија у односу на предходни период. Ово представља несумњив допринос квалитетне изградње стамбених објеката у том периоду, иако у потпуности не следи примере станова «отвореног плана» какве имало у развијеним срединама у Србији и Европи. У оквиру истраживања акценат је бачен на анализу организационе структуре станова, функционалне анализе станова и утицаја који је овај правац у архитектури извршио на стварање савремене организационе шеме стана у Нишу тог доба.</i></p>	M24
4	<p>A. Keković, M. Petrović, "URBAN MATRIX FORMATION MODELS IN THE MODERNE STYLE ARCHITECTURE IN NIŠ" Facta Universitate, Series: Architecture and Civil Engineering, Vol.8, N° 4, 2010., pp. 395 – 401, ISSN 0354 - 4605, University of Nis, DOI: 10.2298/FUACE1004395K. Niš 2010.</p> <p><i>Допринос квалитетном стварању урбане матрице неког објекта или групазије објеката у некој средини може се сматрати посебним урбанистичко-пројектантским задатком, а о коначним резултатима и успешности датих решења суди време и људи. Временска дистанца од готово једног века од појаве првих објеката Модерне на нашим просторима и 80-так година од изградње првих објеката Модернистичког покрета у Нишу представљају довољно дуг историјски период да се изврши објективна и квалитетна анализа њиховог утицаја и доприноса који је овај правац у архитектури извршио на стварање урбане матрице Ниша, односно да се да одређени суд да ли је архитектура Модерне у Нишу успела да се својим решењима уклопи у наслеђену структуру града и створи нове урбане вредности и реперне градске амбијенте. Анализом појединих решења у односу на окружење и односом појединих већих целина који су пројектовани у духу Модерне покушава се дати одговор на питање да ли се архитектура Модерне уклопила у затечено окружење и да ли је створила нове и квалитетније урбане делове и целине.</i></p>	M24
5	<p>М. Петровић, А. Кековић, „САВРЕМЕНЕ КОНТЕКСТУАЛНЕ ФОРМЕ ВИШЕПОРОДИЧНИХ СТАМБЕНИХ ЗГРАДА“, Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу, бр. 23., стр. 279-290, 2008.</p> <p><i>Врло важан аспект за успешну материјализацију форме, односно реализацију самог објекта, је оптимално сагледавање свих услова на терену у тренутку када се објекат гради, наравно уз поштовање задатих урбанистичко-техничких услова и захтева инвеститора. Прилагођавање терену и обликовно и технички, има велики утицај на коначни изглед зграде. Генерално, врло сажан критеријум који се сагледава је уклапање самог објекта у целокупан амбијент и постизање јединства простора и новоизграђеног објекта. Сви поменути параметри, добро промишљени и употребљени на прави начин, воде ка успешном решењу. Приказ следећих пет студија случаја стамбених вишепородичних објеката представља пример правилног тумачења локације са свим својим предностима и недостацима и максимално искористиће истих у циљу најоптималније изградње.</i></p>	M52

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

образложење

Кандидат Марјан Р. Петровић је поднео захтев Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, број 12/07 од 02.07.2021. године, за именовање Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације под називом "Архитектура вишепородичног становања Ниша у периоду Модерне од 1945 - 1980."

У складу са чланом 20. Правилника о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације ("Гласник Универзитета у Нишу", 4/2018), кандидат је уз захтев поднео:

- потребан број одштампаних и повезаних примерака докторске дисертације;
- примерак докторске дисертације у PDF формату на диску, у складу са Упутством за обликовање, објављивање и достављање докторских дисертација за дигитални репозиторијум Универзитета у Нишу („Гласник Универзитета у Нишу“ број 4/2013 9/2015)
- доказ да као првопотписани аутор има најмање један рад објављен је у часопису категорије M21; M22; M23; M24 и M51 или припада категорији СУА1;
- доказ да као првопотписани аутор има најмање један рад објављен у часопису који издаје Универзитет у Нишу или факултет Универзитета у Нишу.

На основу анализе поднетог захтева, пратећег материјала и према условима Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Нишу, Статута Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу и Правилника о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације констатује да кандидат Марјан Р. Петровић, дипломирани инжењер архитектуре, испуњава све услове предвиђене за оцену и одбрану докторске дисертације.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације *(оо 500 речи)*

Дисертација је структурирана кроз девет поглавља. Након закључних разматрања дати су преглед литературе, веб адресе и извори илустрација, табела и дијаграма. На крају је дата кратка биографија аутора.

У првом (уводном) поглављу су јасно дефинисане полазне основе и циљ истраживања, његова научна оправданост, примењене методе и очекивани резултати.

Друго поглавље се односи на дефинисање појма вишепородичног становања у контексту друштвеног развоја у свету и на нашим просторима у послератном периоду.

Треће поглавље разматра културно-историјски аспект развоја града Ниша кроз утицаје истока и запада у различитим епохама градитељства, од најранијих периода до савременог (модерног) доба. Разматрана је и савремена урбанизација на основу тада важеће урбанистичке планске документације, која представља услов за развој града.

У четвртном поглављу дат је преглед историјског развоја вишепородичног становања у оквиру покрета Модерна на глобалном, односно светском нивоу, као и на просторима бивше Југославије. Разматран је настанак модерног покрета још од краја деветнаестог, односно почетка двадесетог века, затим појава Ране Модерне између два светска рата, као и посебан осврт на културолошке, друштвено-политичке и социјалне прилике у послератном периоду Социјалистичке Југославије. У оквиру поглавља је такође анализирано стање у архитектонско-урбанистичкој струци на простору града Београда као центра српског Модернизма, односно стање у урбанизму, друштвено-социјалне прилике и развој вишепородичног становања у периоду послератне Модерне у Нишу од 1945. до 1980. године. Сагледана је појава Зреле и Касне послератне модерне архитектуре као наставак Ране Модерне кроз употребу елемената Интернационалног стила, уз констатацију да нишка Модерна и поред чврстог утемељења у светском аконтекстуалном покрету, носи у себи регионални дух и контекст локалитета и времена у тренутку настајања.

У петом поглављу је дефинисан просторни и временски обухват истраживања. Поред идентификације репрезентативних примера стамбених и стамбено-пословних објеката вишепородичног становања за потребе истраживања, извршена је и просторна подела на објекте изграђене у оквиру централног градског језгра, односно на објекте изграђене на новим градским површинама.

У шестом поглављу формиран је критеријумски модел вредновања репрезентативних примера на основу анализа усвојених утицајних фактора. Дефинисана је основна подела на друштвено-социјалне и просторно-обликовне утицајне факторе. Сваки од наведених састоји се од неколико чинилаца-фактора који су детаљно анализирани у оквиру поглавља. У наставку су дефинисани релевантни архитектонско-урбанистички критеријуми за анализу примера, као и критеријумски модел вредновања репрезентативних примера - студија случаја. Модел је пропраћен графичким прилогом са распоредом анализираних објеката на територији града Ниша.

Седмо поглавље представља архитектонско-урбанистичку анализу објеката на основу усвојеног критеријумског модела вредновања репрезентативних примера-студија случаја. Извршена је детаљна архитектонско-урбанистичка анализа шеснаест одабраних примера објеката по претходно усвојеним критеријумима.

У осмом поглављу су дефинисане типолошке карактеристике анализираних примера објеката вишепородичног становања у Нишу. Извршена је класификација стамбених и стамбено-пословних објеката према утврђеној периодизацији на нивоу архитектонско-урбанистичке поставке, просторно-обликовних карактеристика и функционалне организације. Карактеристике анализираних објеката у оквиру датих периодизација, пропраћене су адекватним табелама, дијаграмима и распоредом анализираних објеката на територији града Ниша (мапом

дела града).

Девето поглавље садржи закључна разматрања. Извршена је систематизација спроведеног истраживања којом су сублимирана су сва парцијална разматрања и анализе. Сагледане су различитости, а посебно наглашене заједничке карактеристике анализираних објеката по претходно утврђеној периодизацији на урбанистичком, просторно-обликовном и функционалном нивоу. Изведен је закључак да је стамбена вишепородична архитектура Ниша у периоду од 1945. до 1980. године базирана на социјалним и хуманим идејама у оквирима градитељства, првенствено захваљујући поштовању професије и струке, односно доследном спровођењу струковних одлука на свим нивоима. Висок ниво либерализације и разумевања за савремена струковна стремљења долазио је и са највишег политичког врха, што је значило да држава и струка у начелу имају заједничку стратегију, интерес и циљ. У оквиру поглавља, дате су препоруке и разматране могућности шире примене и потенцијали за будућа истраживања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Дисертација представља добро обрађену материју, сажету и адекватно подељену по поглављима. Предмет, циљ и научна оправданост истраживања, постављени у пријави докторске дисертације доследно су спроведени до краја. Коришћењем савремене методологије, као и адекватне и аутентичне грађе, добијени су веома применљиви резултати. Структура и садржај докторске дисертације који су постављени у фази пријаве тезе у потпуности су реализовани, уз одређене корекције назива и организације поглавља. Кандидат је потврдио постављену хипотезу валидном теоријском аргументацијом, резултатима сопствених емпиријских истраживања и савременом (дигиталном) обрадом података на основу увида у оригиналну пројектно-техничку документацију анализираних примера објеката-студија случаја. Закључци су формулисани тако да дају јасне одговоре на све постављене циљеве. На основу тока истраживања и изведених закључака, Комисија констатује да су постављени циљеви докторске дисертације испуњени.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Према мишљењу Комисије, дисертација Марјана Петровића представља оригиналан научни рад из области архитектонског пројектовања стамбених зграда. Резултати истраживања представљају својеврстан научни допринос кроз јасну и прегледну систематизацију и класификацију карактеристика објеката вишепородичног становања у дефинисаном периоду Модерне Ниша, на архитектонско-урбанистичком, просторно-обликовном и функционалном нивоу. Кроз истраживање је пружен јасан и свеобухватан преглед историјског развоја вишепородичног становања Ниша у послератном периоду од 1945. до 1980. године у оквиру централног градског језгра, односно на новим градским површинама. Резултати спроведеног истраживања представљају значајан допринос развоју становања, као и унапређењу квалитета вишепородичног становања генерално.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидат Марјан Петровић показао је способност самосталног истраживања, приступајући истраживачкој проблематици на свеобухватан начин, уз исправно коришћење научно-истраживачке методологије, научног писања и интерпретације резултата. Конкретно истраживање представља резултат оригиналног и самосталног научно-истраживачког рада кроз адекватно слеђену методолошку структуру из области архитектонског пројектовања, односно, научне дисциплине становања. Дефинисани проблем је логично рашчлањен и обрађен, структура рада је јасна, а истраживање прегледно. Софтверском провером за детекцију плагијаризма, утврђено је да докторска дисертација представља оригиналан научни рад са утврђеном подударношћу од свега 4% од укупно 61 извора литературе.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу детаљног прегледа и анализе докторске дисертације, Комисија доноси следећи закључак:

- садржај докторске дисертације одговара називу и дефинисаним циљевима;
- кандидат поседује квалитетно знање из области истраживања;
- кандидат је презентовао истраживање на адекватан начин;
- научна проблематика коју је кандидат истраживао је актуелна, оригинална и подстицајна за даља истраживања;
- кандидат је дао очекивани научни допринос у области предложене теме.

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације позитивно оцењује докторску дисертацију Марјана Петровића под називом „Архитектура вишепородичног становања Ниша у периоду Модерне од 1945 - 1980.“ и предлаже Наставно-научном већу Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу да донесе одлуку о усвајању извештаја о оцени докторске дисертације.

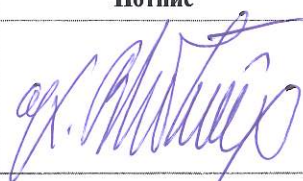

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије

НСВ Број 8/20 - 01 - 006/21 - 026

Датум именовања Комисије

13.07.2021.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис	
1.	Академик Бранислав Митровић, професор емеритус			
	Архитектонско пројектовање и савремена архитектура <small>(Ужа научна област)</small>	Архитектонски факултет, Универзитет у Београду <small>(Установа у којој је запослен)</small>		председник
2.	др Александар Кековић, редовни професор			
	Архитектонско пројектовање <small>(Ужа научна област)</small>	Грађевинско-архитектонски факултет, Универзитет у Нишу <small>(Установа у којој је запослен)</small>		ментор, члан
3.	Владимир Лојаница, редовни професор			
	Архитектонско пројектовање и савремена архитектура <small>(Ужа научна област)</small>	Архитектонски факултет, Универзитет у Београду <small>(Установа у којој је запослен)</small>		члан
4.	др Петар Митковић, редовни професор			
	Урбанизам и просторно планирање <small>(Ужа научна област)</small>	Грађевинско-архитектонски факултет, Универзитет у Нишу <small>(Установа у којој је запослен)</small>		члан

Датум и место:

.....